

WAAROM LEZEN WE 'S ZONDAGS DE TIEN GEBODEN NIET?

Vrije Evangelische Gemeente Heerde

WAT ZIJN DE TIEN GEBODEN?

De Tien Geboden

zo lief als jezelf. Exodus 20:12-26

De tien geboden

- 1 Dient enen God en anders geen.
- 2 Buijt u voor geen beeld van hout of steen.
- 3 Gebruikt Gods Naam met diep ontzag!
- 4 Gedenkt en heiligt 's Heeren dag.
- 5 Ziet toe dat gij uw ouders eert.
- 6 Dat gij niet doodt of iemand deert.
- 7 Breekt nooit de eensgesloten echt.
- 8 Steelt niet, 't is beter arm dan slecht.
- 9 Spreekt nooit een vals getuigenis.
- 10 Begeert niet wat uws naasten is.

Eigenlijk zet het woord 'geboden' ons op het verkeerde been. Het zijn geen geboden, in de betekenis van bevelen. Het zijn Woorden van God die richtinggevend zijn voor onze omgang met God en met onze naaste. Ze helpen ons ook om dichtbij onszelf te blijven. Wie weet beter wat goed voor ons is, dan onze Schepper!

De eerste vier geboden gaan over de relatie met God. De overige zes geboden gaan over onze verhouding tot andere mensen.

De Tien geboden worden op andere plekken in de Thora uitgewerkt. Daarbij worden concrete aanwijzingen gegeven.

We doen er goed en verstandig aan om deze woorden niet naast ons neer te leggen, maar er werk van te maken.

WAAROM LEZEN ZE DIE OP ZONDAG?

De Tien geboden staan twee keer in de Bijbel genoemd: in Exodus 20 en in Deuteronomium 5. Er zijn kleine verschillen. Zo wordt het apart houden van Gods 'vrije dag' de ene keer gekoppeld aan de scheppingsdaad van God in Genesis 1 en 2. De andere keer wordt deze vrije dag in verband gebracht met de tijd van de slavernij in Egypte in Exodus.

Het gebruik van de Tien geboden in de eredienst stamt uit de ongedeelde kerk van vóór de Reformatie. De Tien geboden waren dikwijls verbonden met een schuldbelijdenis.

Ze fungeerden als biechtspiegel: hoe staat mijn leven ervoor, voldoe ik aan de normen die God mij stelt? In de Reformatie is het vooral Calvijn geweest die het liturgisch gebruik van de Tien geboden gestimuleerd heeft. Bij hem hebben de Tien geboden vooral een functie als uiting van dankbaarheid.

Onder invloed van Petrus Datheen is in de Nederlandse traditie het accent op de zondekennis komen te liggen. Rond de vorige eeuwwisseling veranderde dat. Eerst kreeg de genadeverklaring een herwaardering, later herontdekte men de functie van de Tien geboden als levensregel.

WAAROM LEZEN WIJ ZE NIET?

Het valt op dat in onze kerkdiensten niet 'de wet' (de Tien geboden) wordt gelezen aan het begin van de dienst. Is dat toevallig of is dat bewust?

Dat is bewust!

De traditionele opbouw van de reformatorische eredienst bestond uit drie delen: ellende, verlossing en dankbaarheid.

In het eerste deel moest de verzamelde gemeente de spiegel voorhouden worden en de mensen confronteren met hun tekorten en zonden, zodat iedereen zich bewust werd: ik ellendig mens! Daarbij las men dan de Tien geboden.

Wie realiseert zich bij het horen voorlezen van deze woorden niet: ik schoot tekort, ik ben er ellendig aan toe.

In het tweede deel mocht dan verlossing voor zondige mensen aangekondigd worden.

Ten slotte was er in het derde deel alle reden tot dankbaarheid voor deze verlossing,

Maar.... **wij leven niet meer onder wet, maar onder de genade** (Romeinen 6 vers 14).

We komen 's zondags als kinderen van God samen en weten: *wij hebben de verlossing, door Jezus' dierbaar bloed.*

Omdat we uit die verlossing mogen leven en proberen te leven naar Gods wil, zullen we de Tien woorden hard nodig hebben. Daarvoor hoeven ze niet wekelijks gelezen te worden. Maar als we ze lezen, doen we dat bij voorkeur aan het einde van de dienst.

BETEKENIS TIEN GEBODEN NU?

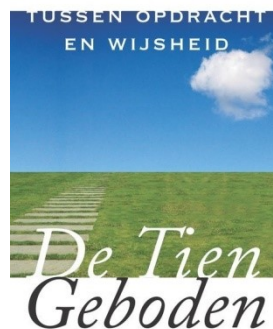

De tien geboden hebben nog altijd niets aan actualiteit ingeboet. Ze zijn van alle tijden, ze zijn van alle plaatsen en gelden voor alle mensen.

Dat zien we ook terug in de literatuur.

Zelfs in niet-Joodse en niet-christelijke kringen wordt de blijvende waarde en de universele betekenis van de Tien geboden erkend.

De gemeente van Jezus staat daarom in deze moderne tijd voor een geweldige uitdaging en ze heeft daarbij enorme kansen om die oude woorden van God te verbinden aan de tijd van nu. Daar is een vertaalslag bij nodig.

DE PRAKTIJK

Er wordt meer gelet op wat Christenen doen, dan op wat ze zeggen/belijden. We zijn daarom geroepen tot praktisch christendom: geloven in praktijk brengen.

Wat als vrucht van de Geest te zien zal zijn, somt Paulus op in Galaten 5:

liefde, vreugde, vrede, geduld, vriendelijkheid, goedheid, geloof, zachtmoedigheid en zelfbeheersing.

Misschien herkennen we niet alles, hopelijk wel iets. Paulus noemt dit rijtje, nadat hij heeft gezegd dat de samenvatting van de wet '**heb uw naaste lief als uzelf**' is.

Iemand liet zich ooit ontvallen:

***wij lezen de wet niet
wij leven er naar***

Laten we het vurig hopen.

